

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.235/2008/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Varga Imre ügyvéd (Baja, Táncsics Mihály utca 3/a. szám) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) felperesnek a perben személyesen eljáró II.rendű alperes neve (címe) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6. P. 21.526/2007/6. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelez a felperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 26 400 (Huszonhatezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes a pert eredetileg az I. rendű alperes Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatala, mint I. rendű és a II. rendű alperes, mint a Hivatal köztisztviselője ellen indította meg, és az alpereseket egyetemlegesen kérte 440 000 forint valamint járulékai kártérítés címén történő megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes a Polgármesteri Hivatal ...Csoportja munkatársaként hivatali hatáskörével visszaélve 2003. áprilisában a felperes által utóbb, 2004. február 12-én megvásárolt személygépjármű 1987-es gyártási évét 1990-re módosította, és ezzel a felperesnek kárt okozott, minthogy a vételár kalkulálásánál a felperes abban a tudatban volt, hogy a gépjármű a ténylegesnél 3 évvel fiatalabb. A II. rendű alperessel szembeni kereseti igény

jogcímeként a Ptk. 339. §-át, míg az I. rendű alperessel szembeninél a Ptk. 348. §-át jelölte meg.

A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, utalt arra, hogy közlekedési szakértő által kiállított okirat szerint rögzítette a közlekedési nyilvántartásban a perbeli gépjármű adatait. Amennyiben ebben tévedés volt, az szándékán kívül történt.

Az elsőfokú bíróság a külön meghozott és fellebbezés hiányában 2008. március 4-én jogerőre emelkedett 6. P. 20.526/2007/6-1. számú végzésében az I. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset tárgyában a pert - ítélt dologra hivatkozással - megszüntette, a II. rendű alperessel szemben előterjesztett kereset tárgyában meghozott ítéletében pedig a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest a tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán állam által előlegezett kereseti illeték megtérítésére.

Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 41. számú állásfoglalása értelmében a Ptk. 348. §-ának rendelkezése kogens, azaz kötelező erejű, így kizárja az alkalmazott harmadik személlyel szembeni közvetlen kártérítési felelősségét. Erre tekintettel nem adott helyt sem a felperes szakértő kirendelése iránti bizonyítási, sem az eljárásnak a II. rendű alperessel szemben indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig történő felfüggesztése iránti kérelmének, utalva arra, hogy bárhogyan is fejeződjön be a büntetőeljárás, a Ptk. 348. §-ának rendelkezése szerint a kárért csak a munkáltató köteles helytállni.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta. Álláspontja szerint a Ptk. 339. §-ának rendelkezése mind a szándékos, mind a gondatlan magatartással okozott kár esetében alkalmazandó. A Debreceni Városi Ügyészség perbeli iratok közt megtalálható B.2290/2004-es szám alatti vádirata egyértelműen tanúsítja, hogy a II. rendű alperes eljárása nem felelt meg a jogszabályoknak, és ehhez képest annak eldöntése, hogy e magatartás deliktualis volt-e, a büntetőeljárást lefolytató Debreceni Városi Bíróság hatáskörébe tartozik. A polgári per elsőfokú bírósága azonban mellőzte a felajánlott bizonyítást, és figyelmen kívül hagyta a Ptk. 342. §-ának (1) bekezdésében foglalt azt a rendelkezést is, mely szerint a bűncselekmény következményeiért való felelősséget előre korlátozni vagy kizárni nem lehet.

A polgári per bíróságát a Pp. 4. §-ának (2) bekezdésében szabályozott korlátokon túl ugyan a büntető bíróság ítélete nem köti, azonban ítéletét csak bizonyítási eljárás lefolytatásának eredményeként hozhatta volna meg, amennyiben pedig a büntető bíróság megállapítja a II. rendű alperes bűnösségét, a kereset jogalapja bizonyítottá válik. A felperes álláspontja szerint a bűncselekménnyel okozott kár megtérítéséért helyesen a bűncselekmény elkövetője tartozik felelősséggel, ezért az elsőfokú bíróság ez okból is akkor járt volna el helyesen, ha az eljárást felfüggeszti, vagy legalább betekint a büntetőeljárás iratokba, továbbá szakértőt rendel ki a kár összegének megállapítása érdekében. Az elsőfokú bíróság azonban nem tárgyalta a pert és bizonyítási eljárást sem folytatott le.

Utalt arra, hogy a II. rendű alperesnek beosztásánál fogva csupán lehetősége volt a gyártási év megváltoztatására, és azt, hogy ez jogszerűen vagy jogszerűtlenül történt-e, a bíróságnak kellett volna megállapítania. A II. rendű alperessel, mint köztisztviselővel szemben magasabb szintű elvárások érvényesülnek. Mindebből következően nem helytálló az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy a II. rendű alperes a kárt a munkakörével összefüggésben okozta volna, így azért a munkáltató tartozna felelősséggel. Az I. és II. rendű alperesekkel szemben előterjesztett kereseti követelés jogalapja éppen ebből következően nem is volt azonos.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyes tényállás alapján érdemben is helyes döntést hozott, és az ítéletábra mindenben osztja az elsőfokú ítélet jogi indokolását is.

A bírói gyakorlat következetes abban, hogy az alkalmazott károkozásáért a munkáltatója nemcsak akkor felel, ha az alkalmazott munkakörében eljárva okoz kárt, hanem abban az esetben is, ha a károkozás összefügg a munkaviszonnyal, ideértve azt az esetet is, ha az alkalmazott a munkakörénél fogva kerül olyan helyzetbe, hogy kárt okozhatott. Ebben a körben a munkaviszonnyal való összefüggés még olyan esetekben is megállapítható, amikor a munkáltató kifejezetten megtiltotta azt a tevékenységet, amelyből a kár eredt, vagy ha az alkalmazott ugyan a munkáltató képviselőjében, de teljesen önérdekű cselekvéssel okozta a kárt. Mindebből következik tehát, hogy a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdésében szabályozott mögöttes felelősségre vonatkozó rendelkezés alkalmazása még abban az esetben sem mellőzhető, ha a kár az alkalmazott szándékos bűncselekményével okozati összefüggésben következett be.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a Ptk. 348. §-ának eredeti rendelkezése a szándékos bűncselekménnyel okozott kár esetén az alkalmazottat a munkáltatójával egyetemlegesen tette felelőssé. Az 1977. évi IV. tv. azonban 1978. március 1-jével kezdődő hatállyal - általánossá téve a társadalmiasított felelősséget - e rendelkezést eltörölte, így ezen időponttól kezdődően a Ptk. 348. §-ában szabályozott feltételek fennállása esetén kizárólag a munkáltató állítható perbe, mint aki az alkalmazott károkozásáért helytállni köteles.

A kifejtett indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése, illetőleg a 254. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával helyben hagyta. A fellebbezési eljárásban is pervesztes felperest a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte a tárgyi illeték feljegyzési jog folytán állam által előlegezett fellebbezési illeték megtérítésére. A fellebbezési eljárásban is pernyertes II. rendű alperesnek költsége nem merült fel, ezért az ítéletábra mellőzte az erről való rendelkezést.

Debrecen, 2008. június 20.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó